

- 9 **Önsöz**
Foreword
Ömer M. Koç
- 13 **Keyfe Yolculuk**
A Journey into Joy
Ian Collins
- 79 **Hayat, Sanattan Daha Önemli**
Life Is More Important Than Art
- 248 **Biyografi**
Biography

Hanya'daki evin kapısında
In the doorway of the Chania house
1980'ler | 1980s
Özel Koleksiyon
Private Collection

Önsöz

Ömer M. Koç

1922'de Londra'da dünyaya gelen John Craxton, 1946'da Atina'yı, 1949'da ise İstanbul'u ziyaret eder. Otuzlu yaşlarının başında, Truva'dan İzmir'e ve Efes'e Ege kıyılarını da gezer. İngiltere'de koyu renklerin hâkim olduğu karamsar eserler üreten sanatçının, Ege'nin iki yakasında geçirdiği zaman, yaşama bakışını ve sanatını derinden etkiler.

Göçebe bir hayat süren John Craxton, II. Dünya Savaşı sırasında Londra'da üne kavuşur. Ancak hep Ege'de yaşamaya ve çalışmaya can atan sanatçı, Atina'ya geldiği ilk günden itibaren resimlerinde daha sıcak, daha canlı renkler kullanır. Akdeniz ikliminde ve Ege'nin sağladığı özgür ortamda kendini bulan sanatçı, orada dostluklar kurar ve nihâyetinde Girit adasında Hanya'ya yerleşir.

Craxton, hayatı boyunca etiketlere ve sınırlara karşı olmuştur. İngiliz sanatçı kendisini bir millete, memlekete ya da sanat akımına âdiyetle tanımlamaz. Gerçek anlamda nevi şahsına münhasır ve hür bir ruhtur. Resmî eğitimi reddetmiş, hiçbir imtihana girmemiştir. Yetenekli bir sanatçı olmasına rağmen, Londra'daki sanat çevresini geride bırakıp her fırsatta ışığın peşinden Ege'ye gider. Her ziyaretinde gittiği antik kentlerin yanı sıra, bu coğrafyadaki Bizans'tan Osmanlı'ya çok katmanlı medeniyetlerin ve kültürel yapının etkileri eserlerinde görülür. Hayâtın sanattan daha önemli olduğunu söyleyen Craxton'ın kurduğu dostluklar onun için her zaman önceliklidir. Kendisini fevkalâde etkilemiş Ege doğası kadar, Ege insanı da sanatının merkezinde yer alır: çobanlar, balıkçılar, denizciler ve sokakta, tavernada, kahvehanede buluştuğu insanlar...

Foreword

Born in London in 1922, John Craxton first visited Athens in 1946 and Istanbul in 1949. By his early 30s, he had travelled along the Aegean shores from Troy to Izmir and Ephesus. While the pessimistic works he produced in England are dominated by dark colours, the time he spent on both sides of the Aegean deeply affected his art and perception of life.

John Craxton led a nomadic life. He rose to fame in London during World War II; always longing to live and work in the Aegean, however, he used warmer, more vivid colours from the first day he arrived in Athens. The artist found his true self in the Mediterranean climate and the free environment of the Aegean and established friendships there, eventually settling in Chania on the island of Crete.

Craxton was against all kinds of labels and boundaries. Hailing from Britain, he did not define himself in relation to a nationality, a country or an art movement; he did not see himself within any borders. A rebellious spirit, he rejected formal education, never taking a single academic or art exam. He was a talented artist who left the London art scene behind to be drawn to the light of the Aegean at every opportunity. In addition to the ancient cities he visited often, the works and culture of the multilayered civilisations of Aegean history, from Byzantium to the Ottomans, influenced him profoundly. Having declared that life is more important than art, Craxton always embraced friendship as a priority. As much as Aegean nature fascinated him, it was the people of the Aegean who were at the centre of his art: shepherds, fishermen,

John Craxton Girit'in Beyaz Dağlar'ında
John Craxton in the White Mountains of Crete
1984
fotoğraf | photograph: Nicholas Moore
Özel Koleksiyon
Private Collection

KEYFE YOLCULUK

Ian Collins

John Craxton 3 Ekim 1922'de Londra'da doğdu, ebeveyninin uzun zaman hayalini kurduğu kız çocuğuna –ve müzisyene– sahip olmasından önce doğan beş erkekten dördüncüsüyüdü. Çizmek ve resmetmek dışında hiçbir şey yapmamaya yeminliydi âdeta, müzikle yoğrulmuş bir evdeki yegâne ressamdı ama her zaman gitme ve uzaklaşma arzusu vardı.

Olağanüstü yetenekli, olağandışı talihli ve oldukça çekiciydi; lütuflarla dolu bir hayatın tadını çıkaracaktı. Keyfin resmini çizdi ve keyifle yaşadı. Daha erken yaşta güneşli bir yerde, tercihen Ege'de olmayı istemişti. Bu arzusunu elinden gelen en kısa sürede gerçekleştirdiğinde hayal kırıklığına uğramadı. Hayatı karanlıktan ışığa, tek renkten çok renge bir yolculuktu. Resimleri, keyfe uzanan bu yolculuğu mükemmelen yansıttı.

Bu iflah olmaz hümanist ve hedonist, bir yandan kendini “bir tür Arkadyalı” ilan ederken bir yandan da neredeyse her tür etiketi, tüm profesyonel ve kişisel engelleri reddedecekti.¹

Talihi doğduğu anda başlamıştı, zira en çok bohem ebeveynleri Harold ve Essie'den yana şanslıydı. Annesi, piyanist Harold'a âşık olup sonsuza kadar mutlu (ve kaygısızca) yaşamadan önce bir konser kemancısı olma yolundaydı.

¹ Gerard Hastings'le sergi kataloğu için yapılan mülakattan, *John Craxton: Paintings and Drawings, 1980–1985* (Londra: Christopher Hull Gallery, 1985), 22.

A JOURNEY INTO JOY

John Craxton was born in London on 3 October 1922 – the fourth of five sons before his parents got the daughter, and the musician, they had wanted all along. Determined never to do anything except draw and paint, he was the artist in a house of music, but always longing to be off and away.

Superbly talented, supremely lucky and super charming, he would enjoy a life of gifts. He painted pleasure and lived it too. From a very early point he wanted his place in the sun and ideally in the Aegean. Securing that dream as swiftly as possible, he was not disappointed. Indeed, his whole life story was a voyage from darkness to light and from monochrome to colour. Brilliant pictures chart a journey into joy.

So irrepressible a humanist and hedonist would reject almost all labels and professional and personal barriers, while calling himself ‘a kind of Arcadian.’¹

A fortunate existence began at the very beginning, for John Craxton was luckiest of all in his bohemian parents, Harold and Essie. His mother was to have been a concert violinist before falling for her piano accompanist and living happily (and haphazardly) ever after.

¹ Interview with Gerard Hastings for the exhibition catalogue *John Craxton: Paintings and Drawings, 1980–1985* (London: Christopher Hull Gallery, 1985), 22.

İngiltere'de Kaybolmak

Lost in England

“Burada söğüt ağaçları epey hoş ve ilginç
ama Yunan harabelerinde büyüyen bir zeytin
ağacını tercih ederim.”

‘The willow trees are nice & amazing here
but I would prefer an olive tree growing
out of a Greek ruin.’

1922 – 1946

John Craxton
Doğadaki Şair II
Poet in Landscape II
1942
kâğıt üzerine mürekkep ve suluboya
ink and watercolour on paper
40.6 x 53.3 cm
John Craxton Estate

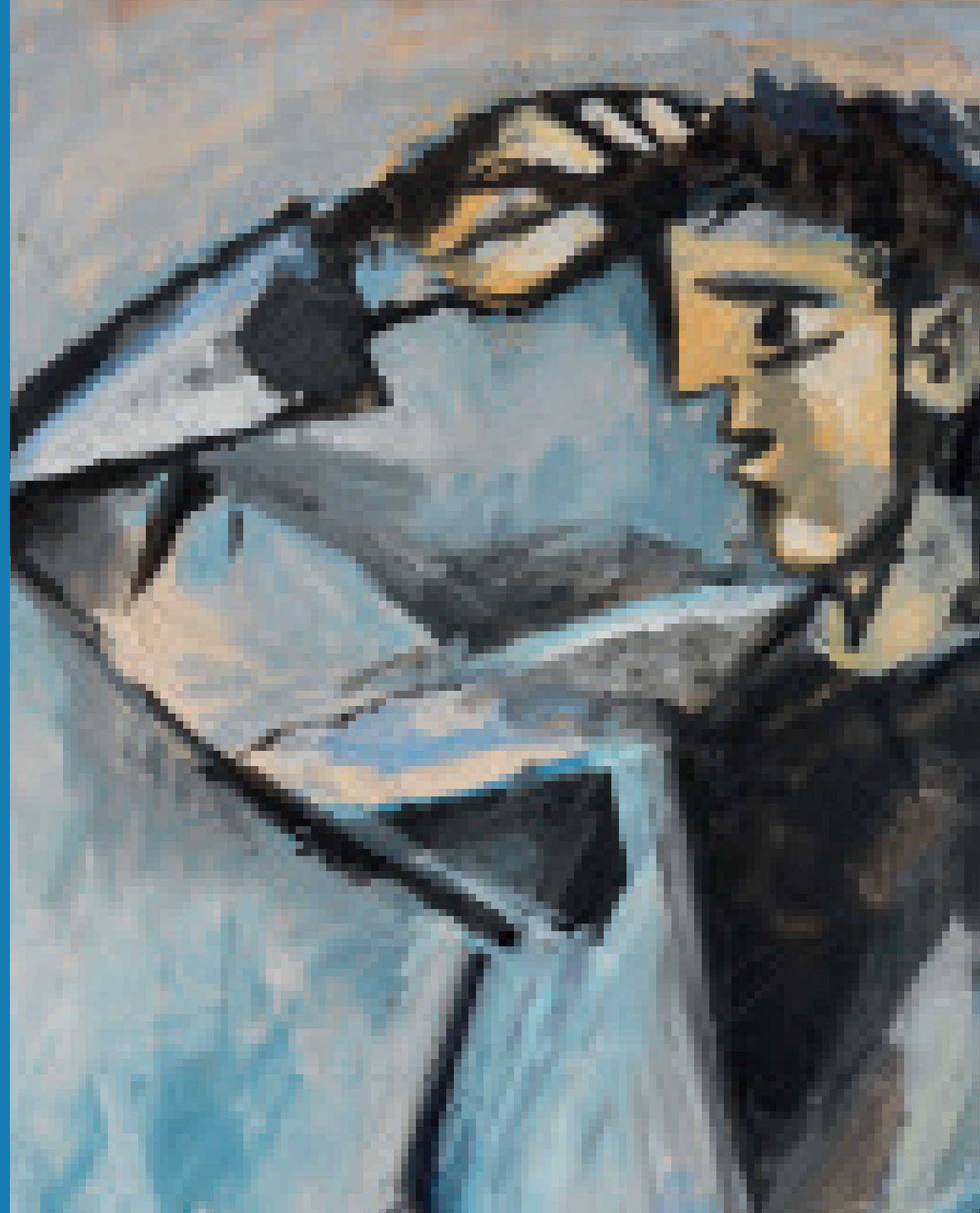
Büyük Kaçış

“Bu ülkenin ne kadar leziz olduğunu
ve bütün gün parıldayan sınımsız güneşin
ve geceleyin tavernaların ne kadar hoş
olduğunu anlatmam mümkün değil:
Zeytinyağında sıcak karidesler ve harika
şarap ve Yunanistan'ın çam ağaçlarının
yumuşak tatlı kokusu.
Eve asla dönemeyeceğim.
Nasıl dönebilirim ki?”

The Great Escape

‘I can't tell you how delicious this country
is & the lovely hot sun all day and at night
tavernas: hot prawns in olive oil & great wine
& the soft sweet smell of Greek pine trees.
I shall never come home.
How can I?’

1946 – 1967

Darboğaza Dođru

“Size imreniyorum zeytin ağaçları ve
en çok da deniz, nefes almak ve çalışmak için
hayal gücünü kullanma fırsatı veren
o zamansız havaya imreniyorum.”

Into the Ravine

‘I envy you the olives & the sea
above all I envy you that timeless air
that gives one a chance to breathe &
the imagination to work.’

1967 – 1976

Lütuflarla Dolu Zamanlar

“Bir gün sonra yine yola çıkacağım, limonların yetiştiği ve portakalların ağızda eridiği ve keçilerin küçük incir ağaçları üzerinde kalan son yaprakları kapıştığı mısırın sapsarı olduğu ve hışırdadığı ve denizin volkanik kıyılara arp misali vurduğu o adaya. Marx kardeşleri bir açık hava sinemasında gördüm ve duvarları hanımeliydi.”

A Time of Gifts

‘I’m off again in a day to an island where lemons grow & oranges melt in the mouth & goats snatch the last fig leaves off small trees the corn is yellow and rustles & the sea is harplike on volcanic shores saw the Marx brothers in an open air cinema & the walls were made of honeysuckle.’

1976 – 2009

John Craxton: Işığın Peşinde

John Craxton: Drawn to Light

KİTAP | PUBLICATION

Yazar | Author

Ian Collins

Editörler | Editors

Şeyda Çetin

Ebru Esra Satıcı

Yayın Koordinatörü

Publication Coordinator

Defne Karakaya

Kitap Tasarımı ve Uygulama

Book Design and Design Application

Yeşim Demir Pröhl

Çeviri | Translation

M. Berkan Şimşek

İngilizce Düzelti | Copyediting

Alexandra Pel

Yayın Asistanı | Publication Assistant

Çiçek Doğruel

Fotoğraflar | Photographs

Hadiye Cangökçe (Ömer Koç

Koleksiyonu'ndaki eserler ve sayfalar:

Artworks in Ömer Koç Collection

and pages: 8, 30, 31, 34, 56, 75, 111,

129, 131, 142, 143, 204, 216, 234,

241–243, 247)

© John Craxton Estate

Dijital Karanlık Oda | Digital Dark Room

Menderes Coşkun

Kapak Görseli | Cover Image

John Craxton

Üç Denizciyle Natürmort (detay)

Still Life with Three Sailors (detail)

1980–1987

tuval üzerine tempera

tempera on canvas

130 x 160 cm

Ömer Koç Koleksiyonu

Ömer Koç Collection

İçkapak Görseli | Frontispiece

John Craxton

y. | c. 1955

John Craxton Fotoğraf Arşivi

John Craxton Photo Archive

Kâğıt | Paper

Garda Pat Kiara 115 gr

Fontlar | Fonts

Questa, Questa Sans

Baskı | Printed by

Ofset Yapımevi

Şair Sokak No: 4

Çağlayan Mahallesi Kağıthane 34403

İstanbul, Türkiye

T: +90 212 295 86 01

Sertifika no | Certificate no: 45354

Yayıncı | Publisher

Vehbi Koç Vakfı Nakkaştepe

Azizbey Sokak No: 1

Kuzguncuk 34674 İstanbul, Türkiye

www.vkv.org.tr

Sertifika no | Certificate no: 34721

Bu kitap, 5 Nisan–23 Temmuz

2023 tarihleri arasında Meşher'de

gerçekleştirilen *John Craxton:*

Işığın Peşinde sergisi kapsamında

yayımlanmıştır.

Published on the occasion of the

exhibition *John Craxton: Drawn to Light*

organised at Meşher between 5 April

and 23 July 2023.

Birinci baskı | First edition, 2023

1.000 adet | copies

ISBN: 978-605-9606-38-7

MEŞHER

İstiklal Caddesi No: 211 Beyoğlu 34433

İstanbul, Türkiye

www.mesher.org

Bütün hakları saklıdır. Yasal sınırlar

içinde ve kaynak gösterilmek suretiyle

yapılabilecek alıntılar dışında her

türlü kullanım ve yararlanma, eser/

hak sahiplerinin önceden yazılı iznine

tabidir. Bu kitabın yazarları eserlerinin

kendi orijinal yaratımları olduğunu ve

eserlerde dile getirilen tüm görüşlerin

kendilerine ait olduğunu, bunlardan

dolayı kendilerinden başka kimsenin

sorumlu tutulamayacağını, eserde

3. şahısların haklarını ihlal edebilecek

kısımlar olmadığını kabul ederler.

All rights reserved. No part of this

publication may be reproduced, stored

in a retrieval system or transmitted in

any form or by any means, electronic,

mechanical, photocopying, recording or

otherwise, without seeking the written

permission of the copyright holders

and the publishers. The authors of this

book acknowledge that the work is

their original creation and that all the

opinions are their own and no one else

can be held accountable for them, and

that there are no parts in their works

that could infringe upon the rights of

third parties.

İzinler | Permissions

Görsellerin kullanım hakları

ödünç alındıkları koleksiyonlar ve

fotoğrafçılara aittir.

The usage rights of the images

belong to their collections and

the photographers.

© Meşher, 2023, Vehbi Koç Vakfı

Metinler | All texts

© Yazarlar ve Çevirmenler

© Authors and Translators

Aksi belirtilmediği takdirde tüm

görseller hak sahiplerinin izniyle

yayımlanmıştır. Hak sahiplerini bulmak

ve izinlerini almak için azami çaba

gösterilmiştir. Yayıncılar, künyelerde

yanlışlar ve eksikler için özür diler,

bunların yeni basımlara işlenebilmesi

için bilgilendirilmeyi rica ederler.

Unless otherwise stated, all images

were published with the permission of

their right holders. Every effort

has been made to trace copyright

holders and to obtain their permission

for the use of copyright material.

The publisher apologizes for any errors

or omissions and would be grateful

if notified of any corrections that

should be incorporated in future

reprints or editions of this book.

* Yayında süsleme amaçlı kullanılan

tüm vinyetler John Craxton'a aittir.

All decorative vignettes used in this

publication are by John Craxton.

John Craxton: Işığın Peşinde
John Craxton: Drawn to Light

SERGİ | EXHIBITION

05.04.2023 – 23.07.2023

Küratör | Curator

Ian Collins

Sergi Tasarımı ve Uygulama

Exhibition Design and Execution

Nilüfer H. Konuk

Küratoryal Çalışmalar ve Yayın

Curatorial Affairs and Publication

Ebru Esra Satıcı

Şeyda Çetin

Sergi Prodüksiyonu ve Lojistik

Exhibition Production and Logistics

Ezgi Göksu Öztürkmen (Koordinatör |
Coordinator)

Delfin Öğütoğulları

Hazal Arık

Sergi Teknoloji Sponsoru

Exhibition Technology Sponsor

Aydınlatma Tasarımı ve Uygulama

Lighting Design and Execution

Kemal Yiğitcan

Sergi Kurulumu | Exhibition Installation

Burak Öztürkmen

Simurg Fine Art & Int'l Logistics

Teknik Ekip | Technical Team

Özkan Kaya

Cafer Çelik

Videolar | Videos

Mert Gözören

Prodüksiyon | Production

Çur Dekor - Akın Karaçur

Denge Alçı - Gülali Gügercinoğlu

Lamarts Fineart Baskı Atölyesi

Seven Sanat Galerisi

SG Yapım - Sabri Yanık

Nakliye | Transportation

Simurg Fine Art & Int'l Logistics

Sigorta | Insurance

Ram Sigorta

Grafik Tasarım | Graphic Design

Yeşim Demir Pröhl

Editör | Editor

Defne Karakaya

Eser Fotoğrafları | Artwork Photography

Hadiye Cangökçe

Dijital Karanlık Oda | Digital Darkroom

Menderes Coşkun

Sergi Render Çalışması | Rendering

Ömercan Çakır

Sergi Rehberleri | Exhibition Guides

Hazal Arık

Selen Arslan

Enes Artar

Gülşah Canbazgil

Bilge Çubukcu

Koray Dinç

Beyza Gündoğdu

İrem Nur Kural

Hazal İnci Kurt

Gözde Önder

Sofiya Öztekin

Yasin Öztekin

Özel Teşekkürler | Special Thanks

Richard Riley

John Craxton Estate

Benaki Museum, Atina | Athens

Municipal Art Gallery of Chania,

Girit | Crete

University of Stirling

Birmingham Royal Ballet

Library Archives Canada

Sainsbury Centre for Visual Arts, Norwich

Wolfgang Suschitzky Estate

Teşekkürler | Acknowledgements

Engin Akyürek, Evita Arapoglou,

David & Susan Attenborough, Natalia

Boura, Sarah Bromage, Jane Craxton,

Elizabeth Esteve-Coll, Mustafa Ergül,

Charles Findlay, Irini Geroulanou,

Giannis Giannakakis, Paul Greenhalgh,

Joachim Jacobs, Michalis Kalaitzakis,

George Manginis, Ioanna Moraiti, Dimitris

Michelogiannis, Claudia Milburn, Nicholas

Moore, Nurettin Öğütoğulları, Merve

Özkılıç, Alexandra Pel, Keith Roberts,

Roy Smiljanic, Ayça Telgeren, Matthew

Thomas, Fisun Yalçınkaya, Bekir Yerguz

MEŞHER

Direktör | Director

Nilüfer H. Konuk

İdari ve Mali İşler Sorumlusu

Administration and Accounting

Specialist

Sevim Tavus

Küratör | Curator

Şeyda Çetin

Küratör | Curator

Ebru Esra Satıcı

Prodüksiyon Sorumlusu

Production Specialist

Ezgi Göksu Öztürkmen

Prodüksiyon Asistanı

Production Assistant

Delfin Öğütoğulları

Bilgi Teknolojileri Sorumlusu

Information and Technologies

Specialist

Mert Gözören

İletişim Sorumlusu

Communications Specialist

Sibel Çorbacıoğlu Güner

Etkinlikler ve Ziyaretçi İlişkileri

Sorumlusu

Events and Visitor Engagement

Specialist

Sena Özçiftçi

Ziyaretçi İlişkileri

Visitor Engagement

Ece Dilan Bozkurt

Koleksiyon Yöneticisi

Collection Manager

Defne Tulga

Araştırma Görevlisi | Researcher

Burak Enver

Koleksiyon Gözetim Sorumlusu

Collection Assistant

Hasan Altunbaş

Teknisyenler | Technicians

Cafer Çelik

Özkan Kaya

Güvenlik | Security

Ümit Önder (Amir | Supervisor)

Koray Akbaş

Serpil Bal

Ufuk Balaman

Efe Gültekin

Deniz İlistir

Gökmen Korkmaz

Osman Kurnaz

Selçuk Özmen

Kayhan Şamcı

Kat Görevlisi | Domestic Duties

İsmail Taşdemir

Yardımcı Hizmetler

Logistics and Services

Birol Civelek

Cahit Dikmen

Hanya'daki evin mutfağında

Chania kitchen

1980'ler | 1980s

John Craxton Fotoğraf Arşivi

John Craxton Photo Archive

